

การเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้น ของพันโทวิชิต ให้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ)

The Solo Sarathi Samchan for Clarinet by Lieutenant Colonel
Wichit Hothai (National Artist)เกษมสันต์ พันธุมโกมล^{*1} ศรัณย์ นักรบ²Kasemsun Bantumkomo^{*1} Saran Nakrob²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติและผลงานของพันโทวิชิต ให้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ) 2) เพื่อวิเคราะห์ทางเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้น ของพันโทวิชิต ให้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ) ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) พันโทวิชิต ให้ไทย มีผลงานด้านดนตรีมากมาย ทั้งด้านการแสดงดนตรี ด้านการประพันธ์เพลง ด้านการสอนดนตรี รวมถึงงานบริการวิชาการอื่น ๆ จนได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2555 2) การวิเคราะห์ทางเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้น ของพันโทวิชิต ให้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ) พบว่าเพลงสารถิเป็นเพลงเก่าที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาและมีวิวัฒนาการมาโดยลำดับ ปัจจุบันรูปแบบของบทเพลงมีลักษณะเป็นแบบสังคีตลักษณะสามตอน เนื้อดนตรีมีลักษณะเป็นแนวทำนองเดียว โดยมีระดับเสียงสูงสุดอยู่ที่โน้ต F^6 และระดับเสียงต่ำสุดที่โน้ต A^3 บทเพลงพบการเคลื่อนที่ของทำนองแบบตามขั้นมากที่สุด ในส่วนของการประดับทำนองพบว่ามีการใช้เทคนิคการบรรเลงสลับมากที่สุด รองลงมาคือการบรรเลงเทคนิคการกระแทก นอกจากนี้ยังพบเทคนิคอื่น ๆ ได้แก่ การเอื้อน การสะเคาะ การบรรเลงโน้ตลอย การผันเสียง การรวบ การบรรเลงลิ้นพินลม และการพรม

คำสำคัญ: ทางเดี่ยว / คลาริเน็ต / เพลงสารถิ 3 ชั้น

* Corresponding author, email: kasem_musician@hotmail.com

¹ นิสิตปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ Graduate student, Faculty of Humanities, Kasetsart University

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² Advisor, Assoc. Prof., Faculty of Humanities, Kasetsart University

Abstract

The purposes of this research are 1) To study the biography and works of Lieutenant Colonel Wichit Hothai (National Artist), and 2) To analyze The Solo Sarathi Samchan for Clarinet by Lieutenant Colonel Wichit Hothai (National Artist). The results of the research were: 1) Lieutenant Colonel Wichit Hothai has a lot of various works in music: performing, composition, teaching, including the other academic services. Due to a number of works caused he's got promoted to be a National Artist in the year 2012. 2) From an analysis in The Solo Sarathi Samchan for Clarinet by Lieutenant Colonel Wichit Hothai (National Artist), it is found that the Sarathi song is originated since the Ayudhaya period and had been developed from time to time. Today the song is a monophonic texture in ternary form, which has ranged between the highest pitch on F⁶ and Lowest pitch on A³. The melodic motion is rather conjunct than the disjunct. Most of the ornamentation technique used is the *Sabat* (appoggiatura) following by the *Krathop* (acciaccatura) technique. Moreover, it is found the other techniques which are: *Uean* (pitch bending), *Sado* (triplet), *Note-Loi* (cadenza), *Phansiang* (glissando), *Ruap* (pitch sliding), *Lin-phanlom* (staccato) and *Phrom* (trill).

Keywords: Solo / Clarinet / the Sarathi Samchan

บทนำ

ดนตรีไทยเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและความมีอารยธรรมของชาติ ซึ่งได้มีการจัดระเบียบและกำหนดเป็นแบบแผนทางดุริยางคศิลป์ในบริบทสาระด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดจำแนกองค์ประกอบของดนตรีไทย เครื่องดนตรี การประสมวงดนตรี และระเบียบวิธีการบรรเลง รวมถึงบทเพลงไทยที่ได้มีการจัดจำแนกตามรูปแบบที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพลงชุด เพลงเกร็ด

เพลงกรอ เพลงโหมโรง เพลงลูกหมัด เพลงมีสร้อย เพลงใหญ่ เพลงหางเครื่อง เพลงออกภาษา เพลงประกอบกิริยา เพลงเดี่ยว และเพลงส่งท้ายหรือเพลงลาโรง

บทเพลงเดี่ยวถือได้ว่าเป็นบทเพลงที่มีความสำคัญมากสำหรับการบรรเลงดนตรีไทย เนื่องจากเป็นบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลงเพื่อแสดงอวดฝีมือหรือทางเพลง บทเพลงที่นำมาใช้ในการบรรเลงเดี่ยวส่วนใหญ่จะคัดเลือกเฉพาะบทเพลงที่สามารถประดิษฐ์ทำนองสำหรับการเดี่ยวเครื่องดนตรีได้ นอกจากนี้ยังได้มีการประพันธ์บทเพลงเดี่ยวสำหรับการเดี่ยวในทุกเครื่องดนตรีอีกจำนวนหนึ่ง บทเพลงเดี่ยวที่สำคัญ เช่น ลาวแพน เชิดนอก และทยอยเดี่ยว นกขมิ้น สารถิ เป็นต้น

พันโทวิชิต โห้ไทย เป็นนักดนตรีไทยท่านหนึ่งที่มีความสามารถในการบรรเลงปี่คลาริเน็ตได้อย่างเชี่ยวชาญและวิจิตรพิสดาร ซึ่งมีผลงานการบรรเลงดนตรีมากมาย ตัวอย่างผลงานที่สำคัญได้แก่ การบรรเลงเดี่ยวคลาริเน็ต ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานเดี่ยวชัยมงคล ในปี พ.ศ. 2531 ณ โรงละครแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีผลงานทางด้านการเรียบเรียงเสียงประสาน การอำนวยการร้อง รวมถึงการเป็นวิทยากรให้กับสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ และหน่วยงานราชการอีกมากมาย จากผลงานดังกล่าวนี้จึงทำให้พันโทวิชิต โห้ไทย ได้รับคัดเลือกเป็นศิลปินแห่งชาติในปี พ.ศ. 2555 สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย-โยธวาทิต)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและผลงานของพันโทวิชิต โห้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ)
2. เพื่อวิเคราะห์ทางเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้น ของพันโทวิชิต โห้ไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษาบทเพลง

ศึกษาทางเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้น ของพันโทวิชิต โห้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ) เท่านั้น

2. ขอบเขตของการบันทึกบทเพลง

ผู้วิจัยได้เลือกถอดเสียงบทเพลงสารถิ 3 ชั้น จากการบรรเลงและบันทึกเสียงเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2541 เนื่องจากการบรรเลงเดี่ยวที่มีความสมบูรณ์ที่สุด ทั้งทางด้านการบรรเลงและบันทึกเสียง และผู้วิจัยได้บันทึกบทเพลงเป็นโน้ตดนตรีสากล เพื่อทำการวิเคราะห์บทเพลงต่อไป

ตัวอย่างที่ 1 การบันทึกการบรรเลงเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้นของพันโทวิชิต โห้ไทย เป็นโน้ตดนตรีสากล

Clarinet in B $\flat$

สารถิ 3 ชั้น

พ.ท.วิชิต โห้ไทย

A Andante

ท่อน 1

6

11

15

19

24

29

33

ตัวอย่างที่ 1 การบันทึกการบรรเลงเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถี 3 ชั้นของพันโทวิชิต ให้อยู่ไทย เป็นโน้ตดนตรีสากล (ต่อ)

38 *poco accel. ...*

43 *Vivace*

47 *tr*

51

55

59 *tr*

64 *tr*

68

ตัวอย่างที่ 1 การบันทึกการบรรเลงเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถี 3 ชั้นของพันโทวิชิต ให้อยู่ไทย เป็นโน้ตดนตรีสากล (ต่อ)

ท่อน 2.

Andante

74

79

84

87

91

97

102

poco accel. . .

106

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยในศาสตร์ทางด้านดนตรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลจากการศึกษาภาคสนามเป็นข้อมูลหลัก และข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เป็นข้อมูลสนับสนุน โดยมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ บทความ ตำรา หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมถึงเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

2. ขั้นตอนการ เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย สมุดจดบันทึก อุปกรณ์เครื่องเขียน โทรศัพท์มือถือเพื่อใช้ในการบันทึกเสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว

3. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทางด้านดนตรี ซึ่งถือเป็นข้อมูลหลักมาทำการวิเคราะห์ โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโน้ตต้นฉบับเพลงสารถิ 3 ชั้น กับการบันทึกเสียงการบรรเลงเดี่ยวของพันโทวิชิต โห้ไทย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาถอดเสียง และบันทึกเป็นโน้ตดนตรีสากล ทั้งนี้เพื่อสื่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด และได้กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ลักษณะทั่วไป (General Background) ได้จำแนกเป็นหัวข้อการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical Background) 2) โครงสร้าง และรูปแบบของบทเพลง (Structure & Form) และ 3) เนื้อดนตรี (Texture)

3.2 ทำนอง (Melody) ได้จำแนกเป็นหัวข้อการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) ช่วงเสียง (Range) 2) การเคลื่อนที่ของทำนอง (Melodic Contour) ใน 2 ลักษณะได้แก่ การเคลื่อนที่ของทำนองแบบตามขึ้น (Conjunct motion) และ การเคลื่อนที่ของทำนองแบบข้ามขึ้น (Disjunct motion) และ 3) การประดับทำนอง (Ornamentation) ใน 9 ลักษณะ ได้แก่ การสะบัดเสียง (Appoggiatura) การเอื้อนเสียง (Bending) การกระทบ (Acciaccatura) การสะเดาะ (Triplet) การบรรเลงโน้ตลอย (Cadenza) การผันเสียง (Glissando) การรวบ (Pitch sliding) การบรรเลงลิ้นพันลม (Staccato) และการพรม (Trill)

4. ขั้นนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเนื้อและจัดลำดับของเนื้อหาให้สอดคล้องกัน และนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปแบบของรายงานการวิจัย และสื่อสารสนเทศ

สรุปผลการวิจัย

1. ประวัติและผลงานของพันโทวิชิต โห้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ)

พันโทวิชิต โห้ไทย เกิดเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2475 ณ บ้านเลขที่ 18 ตำบลบางศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นบุตรของนายสุก โห้ไทย กับนางชื่น โห้ไทย พันโทวิชิต โห้ไทย สำเร็จระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนภิรมย์ศิริ (วัดบางระโหง) ตำบลบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในปี พ.ศ. 2489 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเวลาต่อมา ต่อจากนั้นได้เข้าศึกษาดนตรีที่โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก โดยได้เรียนคลาริเน็ตจากพันตรีศรีโพธิ์ ทศนุต สิบเอกผาด แพพงค์ สิบโทประดิษฐ์ คล่องสู้ศึก สิบเอกชุ่ม แยมเอิบสิน สิบเอกสนิท จินดาเพชร และเรียนวิชาการเรียบเรียงเสียงประสานจาก พันเอกชูชาติ พิทักษากร ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล) พ.ศ. 2553 นอกจากนี้พันโทวิชิต โห้ไทยได้เรียนดนตรีไทยจากครูนพ ศรีเพ็ชรดี ครูแมว พาทยโกศล คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ ครูสำราญ เกิดผล ครูจำเนียร ศรีไทยพันธ์ ครูบุญยงค์ เกตุคง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พ.ศ. 2531

ปัจจุบันพันโทวิชิต โห้ไทย ได้รับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นที่ปรึกษาสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมถึงเป็นผู้ได้รับมอบหมายประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทยอีกด้วย

2. การวิเคราะห์ทางเดี่ยวคลาริเน็ตเพลงสารถิ 3 ชั้น ของพันโทวิชิต โห้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ) ผู้วิจัยได้สรุปผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 ลักษณะทั่วไป

บทเพลงมีลักษณะเป็นเพลงบรรเลงประกอบการแสดงโขน-ละคร บรรเลงส่งประกอบการขับเสภา และร้องส่งดนตรีทั่วไป บทเพลงอยู่ในจังหวะหน้าทับปรบไก่ แบ่งออกเป็น 3 ท่อน ประกอบไปด้วยท่อนที่ 1 จำนวน 104 ห้อง ท่อนที่ 2 จำนวน 90 ห้อง และท่อนที่ 3 จำนวน 117 ห้อง รวมทั้งหมด 311 ห้อง บทเพลงมีลักษณะเป็นแบบทำนองเดี่ยว หรือดนตรีแนวเดียว (Monophony) มีรูปแบบเป็นสังคีตลักษณะสามท่อน คือ ท่อนที่ 1 ท่อนที่ 2 และท่อนที่ 3 โดยมีการบรรเลงท่อนที่ 1 สองรอบ ท่อนที่ 2 สองรอบ ท่อนที่ 3 สองรอบ สามารถกำหนดสัญลักษณ์ของรูปแบบสังคีตลักษณะของบทเพลงนี้ คือ A1 A2 B1 B2 และ C1 C2

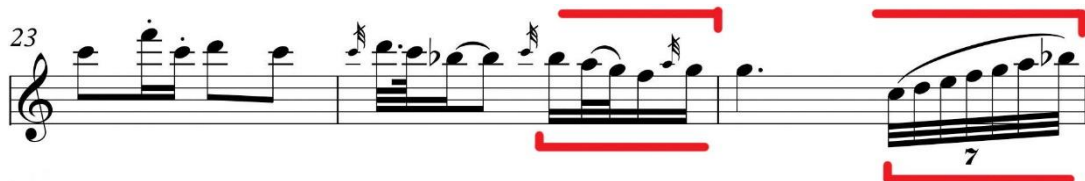
2.2 ทำนอง

บทเพลงมีระดับเสียงสูงสุดอยู่ที่โน้ต F^6 และระดับเสียงต่ำสุดที่โน้ต A^3 ของระดับเสียงในดนตรีสากล โดยพบว่าการเคลื่อนที่ของทำนองมีลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองแบบตามขั้นมากที่สุด รวมทุกท่อนจำนวน 95 ห้อง และพบลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองแบบข้ามขั้นเป็นเพียงบางช่วง รวมทุกท่อนจำนวน 15 ห้อง ซึ่งสามารถแสดงสรุปให้เห็นการเคลื่อนที่ของทำนองทั้งหมดได้ตามตารางที่ 1 และตัวอย่างที่ 2-3 ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปการเคลื่อนที่ของทำนอง

สรุปการเคลื่อนที่ของทำนอง (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
แบบตามขั้น	27	25	43	95
แบบข้ามขั้น	5	8	2	15

ตัวอย่างที่ 2 การเคลื่อนที่ของทำนองแบบตามขั้นในท่อนที่ 1 ห้องที่ 24 และ 25 และท่อนที่ 2 ห้อง

ตัวอย่างที่ 3 การเคลื่อนที่ของทำนองแบบข้ามขั้นในท่อนที่ 1 ห้องที่ 69 และ 70

การประดับทำนองพบว่า มีการใช้เทคนิคการบรรเลงสลับมากที่สุดจำนวน 47 ห้อง รองลงมาพบว่า มีการใช้เทคนิคการบรรเลงแบบการกระทบจำนวน 33 ห้อง นอกจากนี้ยังพบเทคนิคอื่น ๆ ได้แก่ การเอื้อนจำนวน 30 ห้อง การสวดจำนวน 11 ห้อง การบรรเลงโน้ตลอย จำนวน 3

ห้อง การผันเสียงจำนวน 8 ห้อง การรวบจำนวน 6 ห้อง การบรรเลงล้นพื้นลมจำนวน 4 ห้อง และการพรมจำนวน 6 ห้อง ซึ่งสามารถแสดงสรุปให้เห็นตามตารางที่ 2-10 และตัวอย่างที่ 4-12 ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการสะบัด

การประดับทำนองในลักษณะการสะบัด (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
การสะบัด	19	16	12	47

ตัวอย่างที่ 4 การประดับทำนองในลักษณะการสะบัดในท่อนที่ 1 ห้องที่ 5, 6, และ 7

ตารางที่ 3 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการกระทบ

การประดับทำนองในลักษณะการกระทบ (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
การกระทบ	12	10	11	33

ตัวอย่างที่ 5 การประดับทำนองในลักษณะการกระทบในท่อนที่ 1 ห้องที่ 5 และ 8

ตารางที่ 4 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการเอื้อน

การประดับทำนองในลักษณะการเอื้อน (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
การเอื้อน	13	5	12	30

ตัวอย่างที่ 6 การประดับทำนอง ในลักษณะการเอื้อนในท่อนที่ 1 ห้องที่ 2

ตารางที่ 5 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการสะเดาะ

การประดับทำนองในลักษณะการสะเดาะ (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
การสะเดาะ	4	3	4	11

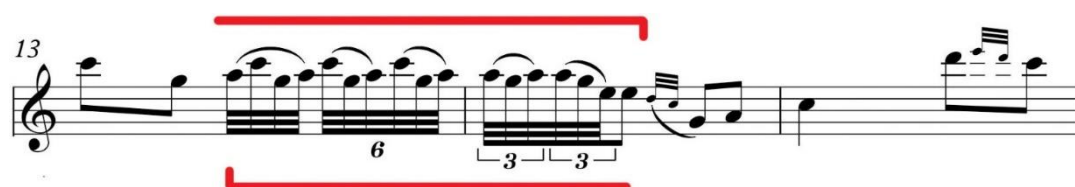
ตัวอย่างที่ 7 การประดับทำนองเทคนิคการสะเดาะในท่อนที่ 1 ห้องที่ 43

ตารางที่ 6 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการบรรเลงโน้ตลอย

การประดับทำนองในลักษณะการบรรเลงโน้ตลอย (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
การบรรเลงโน้ตลอย	2	-	1	3

ตัวอย่างที่ 8 การประดับทำนองในลักษณะการบรรเลงโน้ตลอยในท่อนที่ 1 ห้องที่ 13 และ 14

ตารางที่ 7 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการผันเสียง

การประดับทำนองในลักษณะการผันเสียง (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	รวมทั้งหมด
การผันเสียง	5	1	2	8

ตัวอย่างที่ 9 การประดับทำนอง ในลักษณะผันเสียงในตอนที่ 1 ห้องที่ 20 และ 21

ตารางที่ 8 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการรวบ

การประดับทำนองในลักษณะการรวบ (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	รวมทั้งหมด
การรวบ	5	-	1	6

ตัวอย่างที่ 10 การประดับทำนองในลักษณะการรวบในตอนที่ 1 ห้องที่ 25

ตารางที่ 9 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการบรรเลงล้นพินลม

การประดับทำนองในลักษณะการบรรเลงล้นพินลม (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ตอนที่ 1	ตอนที่ 2	ตอนที่ 3	รวมทั้งหมด
การบรรเลงล้นพินลม	-	4	-	4

ตัวอย่างที่ 11 การประดับในลักษณะการบรรเลงลื่นพันลมในท่อนที่ 2 ห้องที่ 153 และ 154

ตารางที่ 10 สรุปการประดับทำนองในลักษณะการพรม

การประดับทำนองในลักษณะการพรม (จำนวนห้อง)				
รูปแบบ	ท่อนที่ 1	ท่อนที่ 2	ท่อนที่ 3	รวมทั้งหมด
การพรม	3	1	2	6

ตัวอย่างที่ 12 การประดับทำนองในลักษณะการพรมในท่อนที่ 1 ห้องที่ 50

อภิปรายผลเพิ่มเติม

นอกเหนือจากผลการศึกษาที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยยังพบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายเพิ่มเติมได้ดังนี้

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงการเข้ามามีอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในประเทศไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่มีความแข็งแกร่งกว่า ประกอบกับเป็นช่วงเวลาที่ชาติตะวันตกกำลังขยายดินแดนหรือล่าอาณานิคม ประเทศไทยจำเป็นต้องแสดงความสามารถให้ทัดเทียมกับชาติตะวันตก จึงต้องยอมรับและปฏิบัติดังเช่นชาวตะวันตกเช่นกัน สำหรับวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 โดยเริ่มจากวงแตรวง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้วิธีฝึกทหารอย่างชาติในยุโรปขึ้น หลังจากนั้นได้พัฒนาไปเป็นวงโยธวาทิต และวงดุริยางค์ในสมัยรัชกาลที่ 6 บุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ซึ่งนอกจากทรงศึกษาทางทหารแล้ว พระองค์ยังทรงศึกษาดนตรีของยุโรปจนมีความเชี่ยวชาญแตกฉาน มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี กระทั่งสามารถนิพนธ์เพลงตามแบบอย่าง

ตะวันตกได้เป็นเยี่ยม นอกจากนี้พระองค์ทรงสนพระทัยในดนตรีไทย โดยสามารถนิพนธ์เพลงไทยได้เป็นอย่างดีเช่นกัน และได้มีการทำเป็นทางตรงและใช้โน้ตแบบสากล จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการนำเครื่องดนตรีสากลมาบรรเลงเพลงไทย

ถึงแม้ว่าวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกจะเข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก แต่พันโท วิจิต ให้อยู่ไทย ก็เรียนรู้ที่จะเลือกรับปรับใช้ให้เหมาะสมกับสังคมไทย ตัวอย่างที่สำคัญการนำเพลงไทยไปบันทึกเป็นโน้ตดนตรีสากล รวมถึงการนำไปบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากล ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมเผยแพร่ให้บทเพลงไทยเป็นที่รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้นในระดับสากล

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไป ดังนี้

1. สามารถนำวิธีการและกระบวนการศึกษาวิจัยในภาพรวม ใช้เพื่อการศึกษางานวิจัยในลักษณะเดียวกันได้
2. สามารถนำวิธีการศึกษาวิเคราะห์เพลงไทย ไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากลชนิดอื่นได้

บรรณานุกรม

- ไชแสง สุขะวัฒน์. *สังคีตนิยมว่าด้วยเครื่องดนตรีของวงดุริยางค์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2519.
- นิตยา รุ่งสมัย. “การศึกษาเพลงสารถิ.” *วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. *ปฐมบทดนตรีไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. *ทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทย*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์, 2556.
- ศรีณย์ นักรบ. *ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2557.
- สงัด ภูเขาทอง. *การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2532.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. *ทฤษฎีและหลักปฏิบัติดนตรีไทย และพจนานุกรมดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2546.